

Gemeinde
Ralbitz-Rosenthal

Gmejnska nowina

Ralbicy - Róžant

37. lětnik / 2. wudaće

Hamtske łopjeno

žnjenc 2025

07.08.2025

www.ralbitz-rosenthal.de
gemeinde@ralbitz-rosenthal.de

Fota: Rafael Ledźbor, Franciska Neterowa

Spočatk prózdnnin wotmě so w našej wosadźe džěćacy nabožny tydźeń. Bjez skutkowneje pomocy ze stron dorosćenych a młodostnych njeby jeho zwoprawdźenje móžne było.

Wobzamknjeni gmejskeje rady gmejny Ralbicy-Róžant

Na posedženju gmejskeje rady dnja 15.07.2025 stej so scěhowacej wobzamknjeni schwaliłoj:

Wobzamknjenje č. 27-07/2025

Wobzamknjenje k dalšemu wužiwanju něhdyšeho žłobika w Smjerdžacej

Wobzamknjenje č. 28-07/2025

Přiwaće abo posrědkowanje pjenježnych a wěcných darow, darow a podobnych podpěrow w hódnoće pod 1.000,00 €

Dohlad do protokola resp. wobzamknjenjow zjawneho posedženja w cyłym wobjimje je w času rěčnych hodžin gmejskeho zarjada móžny.

Hubertus Ryčer, wjesnjanosta

Přichodne posedženje gmejskeje rady gmejny Ralbicy-Róžant wotměje so štwórtk, dnja 28.08.2025 we 18.30 hodž. na gmejskim zarjedže w Róžeńće. Dnjowy porjad so přez Zhromadne elektroniske hamtske łopjeno zarjadskeho zwjazka wozjewi.

Přichodna zhromadźizna techniskeho wuběrka wotměje so štwórtk, dnja 07.08.2025 we 18.00 hodž. w bywšim žłobiku w Smjerdžacej. Dnjowy porjad so přez Zhromadne elektroniske hamtske łopjeno zarjadskeho zwjazka wozjewi.

Rěčne hodžiny gmejskeho zarjada w Róžeńće:

wutoru a štwórtk: 14.00–18.00 hodž.

Rěčne hodžiny wjesnjanosty:

štwórtk: 15.00–18.00 hodž. po dorěčenju

Nuzowe čisła

milina	Sachsen Netz GmbH 0351/50178881
woda	Ewag Kamenz 03578/377377
płun	EVSE Wittichenau 035725/7410
wopłóčki	WAZV Lausitz 03578/377377
policija	110
nuzowy lékař / wohnjowa wobora	112
Zarjad. zwjazk »Při Klósčerskej wodže«	035796/9460

IMPRESUM – Gmejska nowina gmejny Ralbicy-Róžant
zamóhwity: wjesnjanosta Hubertus Ryčer
Gmejnski zarjad
Při Marijinej studničce 8
01920 Róžant
Tel.: 035796/96832
Faks: 035796/96833
Mejlka: gemeinde@ralbitz-rosenthal.de
Internet: www.ralbitz-rosenthal.de
Towarstwa su za wobsah svojich stronow same zamóhwite.

Redakciski kónc za wudaće požnjena 2025:
15.08.2025

Prošu zapodajće wšitke přinoški za nowinu
z mejlku na:

gmejska.nowina@gmx.de

Online-wudaće gmejskeje nowiny
pod: www.ralbitz-rosenthal.de

**Gratulujemy wšitkim rentnarkam a
rentnarjam našeje gmejny k narodninam a přejemy
krutu strowotu a Bože žohnowanje!**

2. awgusta	Jurij Čórlich	Konjacy	75. narodniny
5. awgusta	Marija Wowčerkowa	Šunow	90. narodniny
18. awgusta	Bernhard Mikławš Dórnik	Smjerdžaca	70. narodniny
25. awgusta	Jan Narčík	Šunow	75. narodniny

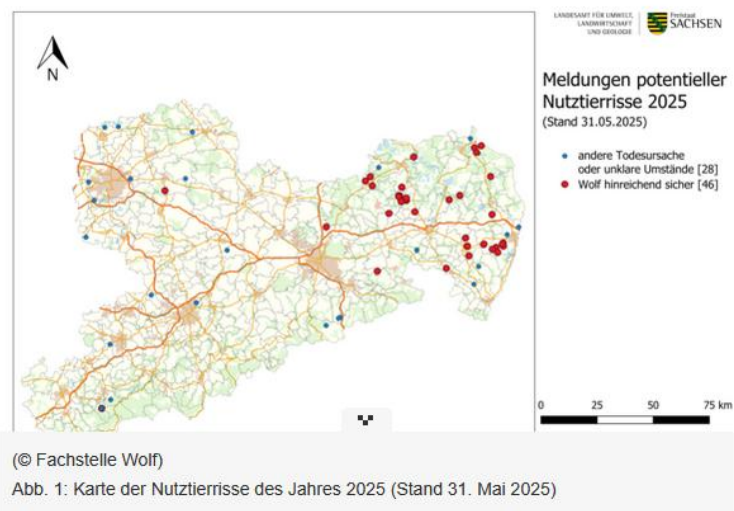
**Tež wšitkim njemjenowanym narodninarkam a narodninarjam přejemy
wjele zboža, strowotu a wosobinske derjeměće.**

Gmejnski zarjad dowola dla zawrjeny

Wot 25.08. do 05.09.2025 wostanje gmejnski zarjad dowola dla zawrjeny. W nuznych padach wobroćće so prošu na zarjadniski zwjazk „Při Klósterskej wodze“ pod telefonowym čislom 035796 / 9460.

Statistika wokoło wjelkow

Sakske krajne ministerstwo za wobswět, ratarstwo a geologiju ma internetnu stronu, hdžež zhonja zajimcy zajimawostki wokoło wjelkow. Tam je mjez druhim podate, kelko stadłow wjelkow po wšej Sakskej eksistuja, kak móže so skót na pastwach škitać abo hdže móžeš so přizjewić, jeli sy něhdže wjelka wuhladał. Dale so tam wšitke nowostki nastupajo wjelki wozjewja. Zdobom dokumentuja so na stronje wjelče torhanja, a to wot lěta 2018 (<https://www.wolf.sachsen.de/schadensstatistik-4169.html>). Tak nastanje wěsta statistika, z kotrejš móže so wuwice wjelčich stadłow w našim zwjazkowym kraju slědować.

Žórło: www.wolf.sachsen.de

Osterreiten im Seismometer

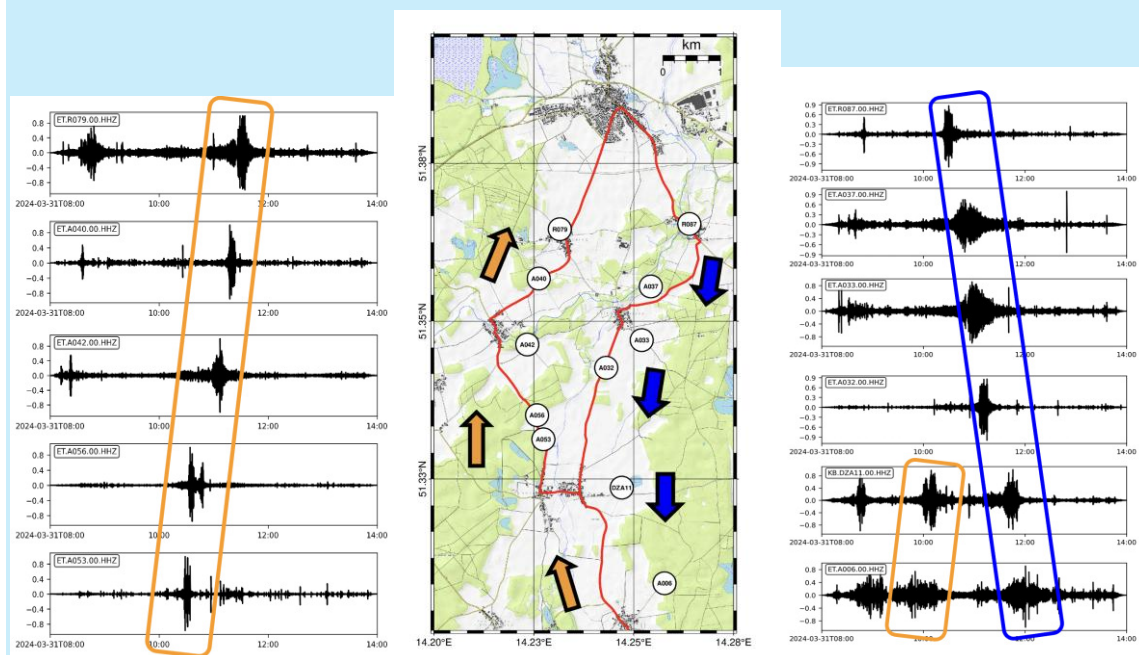
Das Deutsche Zentrum für Astrophysik misst Tradition

Cunnewitz – Als Anfang April die traditionellen Osterreiterprozessionen aus Ralbitz in Richtung Wittichenau und von Wittichenau nach Ralbitz zogen, schlugen nicht nur Herzen höher – sondern auch Seismometer aus. Denn rund um Cunnewitz betreibt das Deutsche Zentrum für Astrophysik (DZA) ein dichtes Netz an Messgeräten, um den Untergrund der Lausitz besser zu verstehen. Und genau diese Technik zeichnete die vorbeiziehende Prozession auf.

Mike Lindner, ein Mitarbeiter des DZA hatte die Idee zu einem besonderen Experiment: Neugierig geworden, ob sich das traditionelle Osterreiten auch in den seismischen Daten widerspiegelte, schaute er sich die Aufzeichnungen vom Ostersonntag genauer an und wurde fündig: „Wir konnten in den Daten ganz klar den Weg der Reiter entdecken“, erklärte Mike Lindner. Sogar kurze Pausen, wie etwa um 10:30 Uhr an einer Messstelle, waren sichtbar.

Ein kleiner „Ritt“ durch die Messdaten

Jetzt wird es ein wenig wissenschaftlich. Für alle, die es genau wissen wollen, hier entlang... Wer direkt weiterlesen möchte, kann einfach zum nächsten Abschnitt springen.

Messungen der Oberflächenseismometer während des Osterreitens

Mittlere Abbildung: Hier ist eine Karte mit Ralbitz im Süden und Wittichenau im Norden zu sehen. Die gelben Pfeile (links) markieren den Weg der Osterreiter von Ralbitz nach Wittichenau, die blauen Pfeile (rechts) den Rückweg von Wittichenau nach Ralbitz, so wie wir ihn nachvollziehen konnten.

Linke Abbildung: Sie zeigt die seismischen Messdaten der Oberflächenseismometer im Verlauf der Zeit. Im Seismometer mit der Bezeichnung A053 auf der Karte bzw. ET.A053.00HHZ in der Grafik ganz links unten ist um 10:30 Uhr ein deutlicher Ausschlag zu sehen – genau zu der Zeit, als die Reiter vorbeikamen. Auch andere Seismometer entlang der Route (A056, A042, A040, R079) registrieren zeitversetzt die Bewegung der Prozession.

Rechte Abbildung: Auf den Diagrammen rechts sehen wir den Zug der Reiter von Wittichenau nach Ralbitz. Auch hier sind die seismischen Signale klar erkennbar.

Aber es kann noch viel mehr ausgelesen werden: So weisen z. B. die Daten des Seismometers A056 darauf hin, dass die Reiter dort um 10:30 Uhr kurz innehielten, bevor sie weiterzogen.

Ergebnis: An der Oberfläche Bewegung – in der Tiefe Stille

Mit den Seismometern konnten wir also das Osterreiten genau verfolgen und den Weg nachvollziehen, ohne die Route vorher zu kennen. Besonders aufschlussreich war für uns jedoch der Vergleich des Seismometers an der Oberfläche an der Bohrstelle in Cunnewitz (DZA11): Dieses zeigte deutliche Ausschläge. Aber: Ein Seismometer in der Bohrung in 250 Metern Tiefe blieb ruhig. Das zeigt uns eindrucksvoll, wie gut der Untergrund dämpft und Störungen abschirmt. Das ist wichtig für die Forschung des DZA.

Links: Osterreiterprozessionen am Ostersonntag, rechts oben: Die Verlegung von Oberflächenseismometern in der Nähe von Cunnewitz, rechts unten: Prof. Dr. Michèle Heurs und Prof. Dr. Günther Hasinger singen zusammen mit dem Männerchor beim letztjährlichen Grillen in Cunnewitz.

Seit mehreren Jahren führt das DZA nun in der Region um Cunnewitz Messungen durch. Ziel dieser Arbeiten ist es, den Untergrund – insbesondere das Granodioritmassiv unter der Lausitz – möglichst genau zu verstehen. Denn sowohl für die Entwicklung von Messgeräten als auch für astrophysikalische Untersuchungen von Gravitationswellen aus dem All

brauchen wir absolute Ruhe. Inzwischen haben wir nicht nur – wie bereits vor einigen Jahren in Cunnewitz und aktuell in Hoske, im Thonberger Wald und bei Hermsdorf/Opitz – bis in 250 Meter Tiefe gebohrt und dort Seismometer installiert, sondern auch auf einer Fläche von 12 mal 12 Kilometern rund um Cunnewitz zahlreiche Seismometer an der Oberfläche verteilt. Dadurch können wir das seismische Rauschen sowohl in der Tiefe als auch an der Oberfläche immer besser erfassen. Zusätzlich liegen uns Daten aus über 3.000 Bohrungen in der Region vor, die bis zum Granit reichen. Diese Informationen ermöglichen es uns, den Verlauf des Granodioritgesteins über eine große Fläche hinweg sehr genau zu rekonstruieren.

Ein leiser Ort für große Fragen

All diese Daten fließen in ein realistisches Modell des Granitblocks unter unseren Füßen ein – ein Modell, mit dem wir präzise vorhersagen können, wie sich seismische Wellen im Untergrund ausbreiten. Das ist wichtig für die Untersuchungen für das Low Seismic Lab, unser unterirdisches Forschungslabor, und des Einstein-Teleskops – ein großes europäisches Projekt zur Erforschung von Gravitationswellen, die uns helfen, das Universum besser zu vermessen und zu verstehen. Drei Standorte in Europa bewerben sich dafür. Das deutsche Vorbereitungsprojekt für das Einstein-Teleskop ist gerade offiziell in die Liste der zukünftigen Forschungsinfrastrukturen des Bundesministeriums für Forschung, Technologie und Raumfahrt (BMFTR) aufgenommen worden. Das ist ein großer Erfolg für das Projekt und ein wichtiger Meilenstein. Bis 2027 sollen die Untersuchungen abgeschlossen sein – dann fällt die Entscheidung, wo das Einstein-Teleskop gebaut wird. Vielleicht ja hier, in der Lausitz, einer der seismisch ruhigsten Gegenden Europas.

Das Experiment, die semiologischen Spuren der Osterreiter zu untersuchen, ist damit mehr als nur eine nette Anekdote; es zeigt, dass die Region viele Schätze hat – kulturelle und geologische. Darauf wollen wir auch in Zukunft bauen.

Wer mehr über die Forschung unter unseren Füßen erfahren will, ist herzlich eingeladen:

Gemeinsames Grillen: Dienstag, 9. September 2025, ab 17 Uhr,
Vereinshaus Cunnewitz

Wir freuen uns auf Ihr Kommen, Ihre Fragen und auf viele gute Gespräche, Grillgut inklusive.

Ihr Prof. Dr. Christian Stegmann

Deutsches Zentrum für Astrophysik (DZA) – www.dza-lausitz.de

60 lět sportowa wuměna

Serbsko-čěski jubilej w Ralbicach swječili

Dokelž přewjedže so sportowa wuměna mjez sportowymaj towarstwomaj Sokolom Ralbicy/Hórki a TJ Sokol Spálené Poříčí we wotměnje kóžde druhe lěto we Łužicy a w Plzenskim kraju, mějachu sportowce a sportowcy w Delanach lětsa zaso česć, 60lětny jubilej zarjadować a wuhotować. Nimo toho swječachu 20lětné partnerstwo mjez gmejnu Ralbicy-Róžant a městom Spálené Poříčí.

Do Ralbic pak bě lětsa w juniju mjenje sportowych a dalšich přecelow z Plzeňskeho kraja přijěło, dokelž je tójšto člonkow a člonow TJ Sokol Spálené Poříčí w samsnym času na sokolskim zléce w Chicagu wobdžěliło. Přiwšěm pak bě so znova dosć wulka skupina na puć podała, wšako běchu so zamołwići města, gmejny a wobeju towarstwow hižo loni w Čěskej na tak mjenowany „festiwalny“ termin dojednali. Čěša běchu sej mjenujcy zaso raz wopyt mjezynarodneho kulturneho festiwala Łužica w Chrósćicach přeli. Přece bě so jim lětsa tež spjelnilo. Swójski čěski bus bě jich sobotu wječor we wsach, w kotrychž přebywachu,

wotewzał, do Chrósćic dowjezl a zaso domoj k hóstnym swójbam. Dalši wjetši programowy dypk bě lětsa wjedženje po nowej Ralbičanskej pěstowarni. Město obligatoriskeho sobotneho dopołdnišeho wulěta do blišje wokoliny wobhladaču sej nowy wulki kompleks Serbskeje pěstowarnje w Delanach. Po wobjedže w šulskej kuchni hraješe so zaso tradicionalna kopańca.

Alojs Langa z Konjec (srjedža) bě sobuzałožer sportoweje wuměny. Tež wón bě so lětsa w Ralbicach na jubilejnym zarjadowanju wobdžělił. Wotlěwa steja na terasy Ralbičanskeho sportoweho domu zhromadnje z Alojsom Langu Václav Eisman, Pětr Neter, Václav Chalupný a Hana Krawcowa.

Wjele wrotow a młodych hrajerjow

Sokoł Ralbicy/Hórki – TJ Sokol Spálené Poříčí 5:5 (3:2)

Zestawa Sokoł Ralbicy/Hórki: Roman Mjetaš-Wowčer – Tomaš Matka, Michał Serbin, Roberto Krawc, Janis Krawc, Livius Frencl, Linus Hrjehor, Feliks Handrik, Maik Brězan, Robert Čornak, Dominik Wićaz, Titian Šnabel, Markus Serbin, Claudius Pilc, Daniel Krawc, přecel wot Lavinije, Markus Žur, Noah Weyh

Zestawa TJ Sokol Spálené Poříčí: Jan Jindřich – Petr Chalupný, Jaroslav Sklenář, Antonín Skála, Václav Hulec starší, Václav Hulec mladší, David Hulec, Julie Sklenářova, František Melša, Vojtěch Melša, Anděla Hefertová, Marek Hofman, Jakub Tupý

Młodzi koparjo Sokoła Ralbicy-Hórki čakaja na swoje zasadźenje w jubilejnej 60tej hrě.

Wrotar Roman Wowčer-Mjetaš je bul wěsće popadnył a hnydom zaso do hry pósłał. Wobaj wrotarjej pak dyrbještaj w přecelskej hrě hnydom 5 razow bul we wrotach wotewzać.

K tradiciji sportoweje wuměny mjenujcy tež stajnje słuša, zo hraje so kopańca, a to na wulkim polu. Dokelž pak pola wobeju mustwow wjele koparkow a koparjow z najwšelakorišich přičin pobrachowachu, zasadźichu so tójšto młodych hrajerjow a hrajerkow.

Ralbičenjo běchu hnydom prezentni na hrajnišću a nawjedowachu přez Ralbičana Liviusa Frencla, kotryž hraje w młodźinje Budissy Budyšin. Čěscy hosćo pak hnydom wotučichu a přez Mareka Hoffmana wurunachu. Hra chablaše tam a sem a měješe lóštny charakter, přiwšěm pak nochcyše nichto přehrać. Čěsćelakomnosć dobyća so we wšěch tych lětdžesatkach zhubila njeje. Dwoje nawjedowanje Róženčana Linusa Hrjehorja za Sokoł hosćo stajnje zaso wurunachu. Po změnje zapisa so Ralbičan Janis Krawc do koparskich stawiznow 60lětnjeje sportoweje wuměny. Dokelž, kaž naspomnjene, hrajerjo pobrachowachu, hrajachu tež džěci na woběmaj stronamaj sobu. Krawc, kotryž chodži do třěchoho lětnika, bě sebi bul wot čěskeho wrotarja Jana Jindřicha, syna měšćanosty Spálené Poříčí Jindřicha Jindřicha, hrabnył a

Lětsa hrajachu we woběmaj cyłkomaj tójšto dorostowych hrajerkow a hrajerjow sobu. Ralbičan Janis Krawc (naprawo klečo) docpě samo wrota w hrě.

nawjedowanje 4:3 docpěł. To njebě jenož lochkomyslne akcija młodeho českeho wrotarja, ale zdobom lesćiwa akcija Janisa Krawca, kiž zapisa so jako najmlódši hrajer a tež najmlódši třělc wrotow do česko-serbskich koparskich stawiznow. Nawjedowanje pak njemóžachu Sokoljo přez čas přinjesć. Samo předskok 5:3 njedosahaše, dokelž mějachu hosćo z talentowanym 14lětnym Vojtěchom Melšu (FK Příbram) wusahowaceho nadběhowarja. A nimo toho hraješe pola českeho mustwa z Juliju Sklenářovej chětro młoda dorostowa koparka, kiž přetwori suwerenje pokutny kop. Tak skónči so hra pod nawodom sudnika Jana Hrjehorja njerozsudnje 5:5.

Njedźelu dopołdnja zetkach so wolejbulisća Sokoła Ralbicy/Hórki hišće spontanje na přecělske hraće wolejbula na tamnišimaj bičwolejbulowymaj hrajnišćomaj. Za wšěch bě to kulowaty a pisany sportowy kónc tydženja.

Maik Brězan

Sudnik jubilejneje hry Jan Hrjehor (srjedža) džakuje so koparkam a koparjam za fairnu a na wrotach bohatsu hru.

Fota: Mia-Katharina Hrjehorjec

Naša gmejna před 150 lětami

Što zaběraše ludži w našej gmejnje před 150 lětami? Sćěhowace přinoški ze Serbskich Nowin a Katolskeho Posola skića dohlad.

Z Ralbic. We zańdženym léce je so tu 47 dźěcatkow (mjez nimi 27 hólčatkow a 20 holčatkow) narodźilo, a buchu we našej farskej cyrkwi křćeni. Wumřěło a po našim wašnju pohrjebanych bu 29 wosobow (mjez nimi bě 14 muskeho a 15 žónskeho splaha). Připowědanych bě 18 porow, a z nich 7 porow jow wěrowanych.

KP 16. januara 1875

Z Róžanta. We našej hnadownej kapali su we léce 1874 3670 wosobow swjate woprawjenjo dóstali.

KP 6. februara 1875

Z Ralbic. Tudy je 25. haperleje dwulětna dźowčička kublerja Jakuba Błažika do jedneje hrjebje padnyła a so tam tepila.

SN 1. meje 1875

Z Konjec. Zańdženu njedźelu, 20. junija pola tudomneho hosćencarja Šolty woheń wudyri a wšě jeho twarjenja kaž te kublerjow Rehorja, Rachela, Cyža (Šrybarja) a Bódlanka do procha a popjela přewobroći. Dokelž płomjenja při sylnym wětrje jara spěšnje wokoło so hrabachu, da je so mjez druhim tež 6 rancow a tójšto prosatow spalilo.

SN 26. junija 1875

Z Konjec. My běchmy tydženja pisali, zo je so tudy njedźelu, 20. junija, 5 wobsydženstwow wotpalilo. Srjedu, 23. junija wječor po 10 hodžinach je tu znova woheń wudyřil, a to w drjewjancu Michała Jancy a so jeho bróžen kaž tež domske, bróžen a kólnja młynka-wobsedźerja Michała Čornaka wotpalichu. Přez lětace płomješka so woheń tež do susodneho Šunowa přenjese, hdžež buchu domske a pódlanske twarjenja chěžnika Jakuba Narćika a Mikławša Paški kaž tež hródže zahrodnika Jakuba Rehorja do procha a popjela přewobroćene. Ludžo měnja, zo je woheń založený.

SN 3. julija 1875

Z Ralbic. 29. junija. Zańdženy tydzeń bě za našu wosadu jara zrudny. 20. junija popołdnu w Konjecach w Šoľcic domskim Boži woheń wudyři a přewobroći wšitke twarjenja tutoho burskeho kubła kaž tež te twarjenja kublerjow Rehorja, Rachela, Cyža (Šrybarja) a Bódlanka do popjela. Płomjenja hrabachu při sylnym wětrje jara spěšnje wokoło so, tuž njemóžeše so wjele domjaceje nadoby před zahubjenjom zakitać. Woheń w rozpadankach tutych pjeć kubłow njebě hišće wuhašeny, da hižo srjedu, 23. junija wječor w jědnatej hodžinje tu w tej samej wsy nowe płomjo k njebu stupaše. We drjewowej kólni kublerja Jancy bě złoštniski čłowjek woheń založil, kotryž Jancec bróžnju kaž Młónkec domske, bróžnju a kólnju spali. Wětrik njeseše pak škrě tež do susodneje wsy Šunowa, hdžež wobsydženstwa Jakuba Narćika a Mikławša Paški kaž tež hródž Jakuba Rehorja spalichu.

KP 3. julija 1875

Z Ralbic. Šunowska šula ma nětko zaso swójeho wučerja, mjenujcy knjeza Hermanna Braunera z Kulowa. Wot jutrow 1874 chodžachu wjetše džěci do Ralbic, mjeńše pak buchu doma wot wučerjow Hicki a Kleibera rozwučowane.

SN 4. decembra 1875

WOHNJOWOBORNY SWJEDŽEŇ

W SMJERDŽACEJ

15. - 17.08.2025

PJATK

- 18:30 NĀTOČENJE PIWA
- PREZENTACIJA WOBRAZOW A WUSTAJEŇCY 650 RÓČNICY Z LOŇŠEHO LĚTA

ZASTUP
DARMOTNY

SOBOTU

- 13:30 ZETKANJE OLDTIMEROW
- 15:00 KOFEJ A TYKANC
- 15:30 DŽĚĆACY SWJEDŽEŇ Z ŠMINKOWANJOM, PASLENJOM, 14 METROW SKAKANSKIM HRODOM, LOSOWA BUDKA A WJELE DALŠEHO
- 18:30 KUŽŁARŠKE PŘEDSTAJENJE ZA WULKICH A MAŁYCH Z THOMASOM MAJKU
- 19:30 DŽĚĆACA DISKO A PO TYM REJE

PŘEZ CYŁY DŽEŇ PŘEWODŹA NAS
FRANK WJESELA.

NJEDŽELU

- 13:00 WUBĚDŹOWANJE WOHNJOWYCH WOBOROW
- 15:00 KOFEJ A TYKANC
- 16:00 ESTRADA REJOWANSKEJE SKUPINY SMJERDŽACA

NA WŠĚCH TŘOCH DNJA SO WO
ČĚLNE DERJEMĚČE STARA.

LOSOWA BUDKA A SKAKANSKI HRÓD
SO RUNJE TAK NATWARJA..

FEUERWEHRFEST

IN SCHMERLITZ

FREITAG

- 18:30 BIERANSTICH
- PRÄSENTATION DER BILDER UND AUSSTELLUNG 650 JAHRFEIER

FREIER
EINTRITT

SAMSTAG

- 13:30 SCHLEPPERTREFFEN
- 15:00 KAFFEE UND KUCHEN
- 15:30 KINDERFEST MIT KINDERSCHMINKEN, BASTELN, 14M HÜPFBURG, LOSBUDE, UVM.
- 18:30 ZAUBERSHOW FÜR GROSS UND KLEIN MIT THOMAS MAJKA
- 19:30 KINDERDISCO UND IM ANSCHLUSS TANZ

ÜBER DEN GANZEN TAG BEGLEITET
UNS FRANK WESSELA.

SONNTAG

- 13:00 FEUERWEHRWETTKAMPF
- 15:00 KAFFEE UND KUCHEN
- 16:00 ESTRADA DER SORBISCHEN VOLKSTANZGRUPPE SCHMERLITZ

AM GANZEN WOCHENENDE IST FÜR
DAS LEIBLICHE WOHL GESORGT.

AUCH DIE HÜPFBURG UND DIE
LOSBUDE SIND DAS GANZE
WOCHENENDE FÜR EUCH DA.